

- безконтактний електронний носій
- інформація яка зашифрована в біометричному паспорті громадянина України, тобто: цифрове фото обличчя власника документу, електронний підпис, відбиток пальців тощо.

Таким чином, на відміну від паспорта громадянина України старого зразка, новий паспорт у вигляді ID картки має ряд відмінностей, таких як: набагато більший ступінь захисту від підроблення, автоматизація перевірки належності паспорта, робить безглуздим часткову підробку документа у зв'язку з тим, що одразу буде помітна розбіжність даних між самим документом та даних з безконтактного носія.

Список використаних джерел:

1. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»: закон України від 20.11.2012 № 5492-VI [Електронний ресурс]. Режим-доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T125492.html.

2. Симонова С. С. Документы с биометрическими данными их владельца как объекты криминалистического: автореф. дис. ... канд. юр. наук: 12.00.12. Волгоград, 2014. 23 с

Кириченко Вікторія Леонідівна,
аспірант кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ОСУДНОСТІ ОСОБИ

Питання щодо визначення віку особи, а також первісної кваліфікації злочинних діянь на початку досудового розслідування як правило не викликають в слідчих складнощів, то встановлення осудності особи потребує спеціальних знань та практичних навичок. Тому виникає потреба у проведенні дослідження деяких аспектів кримінальної процесуальної діяльності слідчого, пов'язаної з виникненням сумнівів щодо осудності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення проти моральності [4, с. 201].

За сучасним кримінальним концептом, неосудність є обставиною, що виключає кримінальну відповідальність особи, а обмежена осудність, - обставиною, яка може привести до відтермінування притягнення особи до кримінальної відповідальності, оскільки може бути підставою для застосування до неї ПЗМХ. В.М. Бурдін зазначає, що вирішення питання про осудність чи неосудність особи має відбуватися на момент вчинення

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

суспільно небезпечного діяння, передбаченого КК України [1, с. 92-93]. Тому незалежно від того, скільки часу сплинуло після вчинення злочинної події, перед слідчим постає питання щодо визначення осудності особи саме на момент вчинення кримінального правопорушення.

За інформацією прес-служби Міністерства охорони здоров'я станом на 2017 рік в Україні щонайменше 1,7 млн. українців потребували психіатричної та наркологічної допомоги, а за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я якщо показник глобального тягаря захворювань для психічних розладів у 2004 році становив 13%, то в 2020 році – сягне 15%. При цьому найвищим цей показник є для країн Східної Європи, до яких належить і Україна [2]. Разом з тим в Україні діє принцип презумпції психічного здоров'я, відповідно до якого кожна особа вважається такою, яка не має психічного розладу, доки наявність такого розладу не буде встановлена на підставах та в порядку, передбачених законами України. То ж осудність особи може бути поставлена під сумнів лише тоді, коли існують об'єктивні обставини, які дають підстави вважати, що під час вчинення суспільно небезпечного діяння особа була в неосудному або обмежено осудному стані або вчинила кримінальне правопорушення в осудному стані, але після його вчинення захворіла на психічну хворобу.

Необхідно також пам'ятати, що такі типові ознаки, як невинуватий безлад на місці події, наявність зайвих, нічим не пояснених чисельних пошкоджень учинення злочину та інші, можуть також вказувати на інсценування злочину, тобто штучне створення зацікавленими особами обстановки, яка б утворювала помилкове уявлення про нібито учинене кримінальне правопорушення [5, с. 261-262]. Уникнути похибки у таких випадках дозволяє системний підхід до аналізу обстановки кримінального правопорушення, проведення допитів, експертиз, слідчих експериментів тощо.

Зрозуміло, що основний обсяг інформації, необхідної для ствердження або спростування осудності підозрюваного, слідчий може отримати під час допиту, що являє собою регламентований кримінально-процесуальними нормами інформаційно-психологічний процес спілкування осіб з метою отримання показань про подію, яка стала предметом кримінального провадження [3, с. 248]. Унаслідок уміло проведеного допиту в свідомості слідчого має утворитися не лише об'єктивна картина події злочину, а також скластися уявлення про індивідуальні психофізичні властивості підозрюваного, що становлять основу його відчуттів і сприйняття, мислення, пам'яті, емоційних переживань тощо.

Підсумовуючи, зазначимо, що призначенню судово-психіатричної експертизи підозрюваного при розслідуванні злочинів проти моральності

передусє пізнавальна діяльність слідчого під час проведення ним слідчих (розшукових) дій (огляд місцевості, допит підозрюваного та свідків, огляд трупа, слідчий експеримент, обшук тощо), що пов'язана з оцінкою емоційного стану підозрюваного, способом його мислення, розвитком інтелекту, пам'яті та викликає реальний сумнів щодо осудності цієї особи [4, с. 205].

Список використаних джерел:

1. Бурдін В.М. До питання про часові межі осудності // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 2. С. 83-94.
2. Електронний ресурс. https://tsn.ua/ukrayina/mayzhe-2-milyoni-ukrayinciv-potrebuyut-psihiatrichnoyi-ta-narkologichnoyi-dopomogi-moz-921697.html?utm_source=page&utm_medium=readmore
3. Єфімов М.М. Деякі аспекти допиту різних категорій осіб при розслідуванні злочинів проти моральності. *Науковий вісник ДДУВС*, 2017. № 4. С. 246-253.
4. Єфімов М. М. Деякі аспекти пізнавальної діяльності слідчого, що викликають сумніви стосовно осудності особи при розслідуванні злочинів проти моральності. *Збірник наукових праць «Науковий вісник публічного та приватного права»*. 2019. Випуск 6. С. 200–205.
5. Криміналістика : підручник / К.О. Чаплинський, О.В. Лускатов, І.В. Пиріг, В.М. Плетенець, Ю.А. Чаплинська. 2-ге вид. перероб. і доп. Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. 480 с.

Кир'янова Вероніка Олегівна

курсант факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Плетенець Віктор Миколайович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики, судової
медицини та психіатрії Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ГОТОВНІСТЬ СЛДЧОГО ДО ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність розгляду питання форм протидії розслідуванню та шляхів їх подолання слідчими, перш за все, обумовлюється кількісними та якісними змінами у структурі злочинності, що характеризуються появою нових видів злочинів, удосконаленням способів їх скоєння і приховування, зростанням професіоналізму злочинців, їх високою технічною оснащеністю.